

Motion till riksdagen 2012/13:Ub308

av **Christian Holm och Johan Hultberg (M)**

Avveckling av CSN samt avskaffande av fribeloppet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en översyn i syfte att avskaffa fribeloppet för lånedelen i studiemedlet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avveckla Centrala studiestödsnämnden.

Motivering

Dagens situation på den svenska arbetsmarknaden vittnar om ett antal oroväckande trender. Många unga klarar inte av grundutbildningen, och de som gör det går ofta ut i arbetslivet med begränsad arbetslivserfarenhet. Regeringen har genomfört en nödvändig reform av den svenska gymnasieskolan, men ännu återstår problemet med utexaminerade högskolestudenters brist på arbetslivserfarenhet.

Höjningen av det s.k. fribeloppet är en välkommen åtgärd i jakten på ett mer rättvist studiemedelssystem. Med detta sagt är det märkligt att det överhuvudtaget finns ett tak för hur mycket en student får lov att tjäna för att beviljas studiemedel.

En student som vid sidan av sina studier arbetar bidrar till statens inkomster genom att betala skatt på sin förvärvsinkomst men får lägre eller inget studiemedel under terminen. Dessutom är studenter heller inte berättigade till bostadsbidrag om de samtidigt arbetar. Utöver detta är givetvis också den arbetslivserfarenhet som studenter skaffar sig vid sidan av sina studier värdefull när de sedan ska ut i heltidsarbete efter avslutade studier. Att studenter får en stark förankring i arbetslivet är mycket välkommet och många studenter väljer att arbeta för att delfinansiera sina studier, vilket inte kan ses som annat än positivt.

Fel! Okänt namn på

Eftersom det finns tydligt uppsatta mål om vilka studieresultat som krävs för att vara berättigad till studiemedel finns det inget fog för varför den enskilde studenten inte själv ska få lov att besluta hur mycket denne klarar av att arbeta utanför sina studier. Naturligtvis är det befogat att den del av studiemedlet som utgörs av bidrag inte beviljas den som försörjer sig, helt eller delvis, på att arbeta. Däremot är det enda rimliga att fribeloppet, dvs. studiemedelssystemets "tak" för arbetsinkomster, avskaffas på den del av studiemedlet som utgörs av lån. Det ska löna sig att arbeta.

CSN har under de senaste åren fått utstå hård kritik, något som lett till att myndighetens rykte blivit skamfilat. Kritiken har i huvudsak baserats på myndighetens låga servicenivå och bristfälliga tillgänglighet. Myndigheten har genomgått stora organisatoriska förändringar men syftet att höja servicenivån och förbättra tillgängligheten har ej uppnåtts.

Väntetid för inkommande telefonsamtal samt handläggningstider för ansökningar är många gånger oacceptabla. Läget blir inte bättre av att myndigheten endast har kontor på 14 orter runt om i landet då detta för många studenter innebär att inte heller personliga besök utgör ett alternativ till den telefonbaserade kundtjänsten. Myndighetens kontor har dessutom starkt begränsade öppettider.

Det svenska studiemedelssystemet med CSN som ensam aktör fungerar alltså enligt vår mening synnerligen dåligt. Banker och andra kreditinstitut med en starkare kundorientering är därför bättre lämpade än CSN att i ett system med konkurrens ansvara för administrationen av studiemedelssystemet. Statens roll bör begränsas till att bevilja lån och garantera återbetalning.

Att överväga en översyn av lagstiftningen rörande fribeloppsgränsen är med anledning av detta angelägen liksom en översyn av lagstiftningen kring dagens monopol.

Stockholm den 27 september 2012

Christian Holm (M)

Johan Hultberg (M)